FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT P. VERLOREN VAN THEMAAT FREMSAT DEN 22. OKTOBER 1981 [1]

Høje Domstol.

1. Indledning

Fru Bakke's søgsmål rejser det temmelig specielle problem, hvilke kriterier Rådet må eller skal anvende i forbindelse med en beslutning om at forfremme en maskinskriver (lønklasserne C 5/C 4), som er norsk statsborger, til sekretær med stenografi og maskinskrivning (lønklasserne C 3/C 2). Selv om det konkrete tilfælde som sådant er temmelig specielt, vil det imidlertid fremgå, at det også frembyder aspekter, som kan være af betydning for forfremmelsesafgørelser i en række andre tilfælde. Det afgørende spørgsmål i den konkrete sag er, i forbindelse med hvilket sprog og ud fra hvilke hastighedskriterier sagsøgerens kendskab til stenografi skal bedømmes.

2. De væsentligste faktiske omstændigheder

De relevante faktiske omstændigheder og de argumenter, som parterne har fremført under den skriftlige forhandling, er fuldstændigt og udmærket gengivet i retsmøderapporten, som jeg derfor i det væsentligste kan henvise til. Af hensyn til den rette forståelse af min argumentation finder jeg det imidlertid på sin plads at henlede opmærksomheden på nogle enkelte betydningsfulde faktiske omstændigheder. Endvidere fremkom der under den mundtlige forhandling — på foranledning af spørgsmål fra den refererende dommer og fra mig — endnu nogle faktiske oplysninger, som fortjener at blive omtalt.

Fru Bakke blev i 1972, mens der blev ført forhandlinger om blandt andet Norges tiltrædelse, ansat som hjælpeansat (agent auxiliaire) i den norske sektion af Rådets skrivestue. Da Norge alligevel ikke tiltrådte, blev hun ansat som midlertidigt ansat i skrivestuens engelske sektion. Efter en generel udvælgelsesprøve med henblik på ansættelse af engelsksprogede maskinskrivere blev hun med virkning fra 1. august 1973 ansat som tjenestemand på prøve, og den 1. februar 1974 blev hun fastansat. Alle ansættelserne fandt sted i lønklasse C 4.

Før hun kunne ansættes som tjenestemand, var det nødvendigt at dispensere fra tjenestemandsvedtægtens artikel 28, litra a). Dispensationen blev meddelt af Rådet.

Beviset for, at en tjenestemand er i besiddelse af de nødvendige kvalifikationer for at blive forfremmet til sekretær med stenografi og maskinskrivning, kan ifølge meddelelse til personalet nr. 184/79 af 26. september 1979 — for så vidt angår kendskabet til stenografi — blandt andet føres ved at bestå en stenografiprøve på et sprog efter eget valg eller ved at fremlægge et eksamensbevis eller et certifikat. I begge tilfælde skal der være opnået en hastighed på 150 stavelser pr. minut i 3 minutter. Sagsøgeren fremlagde et sådant certifikat for sit kendskab til norsk stenografi. Af certifikatet fremgik det ligeledes, at hun havde stenograferet

1 — Oversat fra nederlandsk.

60 ord. pr. minut på engelsk (med den fulde hastighed i mindst 6 minutter ifølge de nærmere oplysninger, der blev givet under den mundtlige forhandling).

Et af hovedspørgsmålene i sagen er, om et bevisligt kendskab til norsk stenografi er tilstrækkeligt til at opfylde de forfremmelsesbetingelser, som stilles med hensyn til stenografi. Forud herfor må det imidlertid afgøres, om Rådet med hensyn til kendskabet til stenografi kan opstille absolutte krav. Før jeg kommer nærmere ind på dette og andre relevante spørgsmål, skal jeg imidlertid omtale en række præciseringer af faktiske forhold, som er fremkommet under den mundtlige forhandling.

For det første synes der stadig at være uenighed om, hvorvidt attestationen fra den norske læreanstalt befandt sig i sagsøgerens aktmappe under det rådgivende forfremmelsesudvalgs møder for 1978 og 1979. For det andet har Rådet i duplikken, men specielt under den mundtlige forhandling, bestridt, at sagsøgeren ved at fremlægge attestationen skulle have godtgjort, at hun på engelsk opfylder hastighedskravene (i stenografi) for vedkommendes andet sprog [dvs. første fremmedsprog]. For at opfylde kravet skulle der stenograferes i mindst 3 minutter 66 ord. pr. minut. Hastigheden på 60 ord pr. minut — som ifølge den norske attestation er holdt i mere end end 6 minutter — skal således ikke være tilstrækkeligt til at opfylde kravene for vedkommendes andet sprog.

Af større betydning for sagens afgørelse anser jeg imidlertid tre andre oplysninger om praksis i Rådets sekretariat, som blev givet under retsmødet, for at være.

For det første er der enighed mellem parterne om, at ansøgere med et andet modersmål [end engelsk] kun undtagelsesvis deltager i en generel udvælgelsesprøve for engelsksprogede maskinskrivere. Sagsøgerens første ansættelse var for så vidt en undtagelse fra det almindelige ansættelsesmønster. Denne første ansættelse bestyrker også det forhold — som i øvrigt også fremgår af akterne — at hun på ansættelsestidspunktet havde indgående kendskab til ét af Fællesskabernes sprog og fyldestgørende kendskab til et andet af disse sprog. Dette har betydning i forbindelse med bestemmelsen i vedtægtens artikel 28, litra f).

For det andet erkendte også Rådet under retsmødet, at en betydelig del (une partie considérable) af stenograferingen udføres på et andet sprog end modersmålet, og at det specielt i generaldirektoraterne er fransk og engelsk, der anvendes mest. Dette har betydning i forbindelse med den lavere hastighed, som i meddelelse nr. 114/79 af 29. maj 1979 kræves for et andet sprog end modersmålet.

For det tredje foreligger det fra begge parter oplyst, at tjenestemænd, som sædvanligvis stenograferer på fransk eller engelsk, ikke desto mindre med henblik på forfremmelse i almindelighed bedømmes på grundlag af den hastighed, hvormed de kan stenografere på deres modersmål.

Andre faktiske omstændigheder, som kan have betydning for påkendelsen, skal jeg (i det omfang det er nødvendigt) vende tilbage til i min argumentation vedrørende sagens realitet.

3. Sagens baggrund

Da sagsøgerens navn ikke var optaget på det rådgivende forfremmelsesudvalgs liste, henvendte hun sig ved en skrivelse af 15. februar 1980 til ansættelsesmyndigheden med en anmodning om fornyet prøvelse. Efter at hendes skrivelse — som af Rådet blev betragtet som en ansøgning i vedtægtens artikel 90, stk. 1's forstand — var blevet besvaret benægtende, indgav hun den 29. maj 1980 en klage i medfør af vedtægtens artikel 91, stk. 2, som blev registreret som indgået til Rådet den 12. juni 1980. Sagsøgerens klage blev ikke besvaret. Den derpå anlagte sag, som er registreret i Domstolen den 30. december 1980, må i henhold til vedtægtens artikler 90 og 91 anses for at kunne antages til realitetsbehandling, hvilket Rådet da heller ikke har bestridt.

4. Sagsøgerens anbringender, deres formål, indhold i hovedtræk og indbyrdes sammenhæng

Sagsøgeren har nedlagt følgende påstand:

a) Rådets afslag af 27. marts 1980 på sagsøgerens ansøgning af 15. februar 1980 og Rådets stiltiende afvisning af sagsøgerens klage af 29. maj 1980 annulleres;

b) Rådet tilpligtes for sagsøgerens vedkommende at genoptage forfremmelsesproceduren med hensyn til lønklasse C 3 for 1978 eller i det mindste for 1979;

c) Rådet tilpligtes af afholde sagens omkostninger.

Med hensyn til den fuldstændige gengivelse af sagsøgerens tre anbringender henviser jeg på ny til den udmærkede retsmøderapport. Af hensyn til forståelsen af min argumentation anser jeg også her et kort resumé af anbringenderne for tilstrækkeligt. Det generelle grundlag for søgsmålet angives at være tilsidesættelse af tjenestemandsvedtægten, specielt artikel 5, stk. 3, og artikel 45, stk. 1, overskridelse af beføjelser samt krænkelse af almindelige retsprincipper som anført i stævningen. Der er fremført følgende anbringender:

Sagsøgeren har i sit første anbringende bestridt, at a) Rådet ikke må tage kendskab til norsk stenografi i betragtning, og rejst indsigelse mod, at b) det bedømmer hende ifølge de krav, der gælder for hendes andet sprog, engelsk, hvilket sker ifølge de krav, der gælder for en persons første sprog (eller modersmål). Dette første anbringende falder således i to dele, som jeg har angivet med a) og b).

Det subsidiære anbringende 2 er i virkeligheden en nærmere udvikling af anbringende 1, del a). Sagsøgeren har i anbringende 2 bestridt, at Rådet ikke må tage kendskab til stenografi på modersmålet i betragtning, når modersmålet ikke er et officielt sprog eller arbejdssprog i EF-institutionerne. Anbringende 2 kan mest hensigtsmæssigt behandles i direkte forbindelse med anbringende 1, del a).

I sit tredje, mest subsidiære anbringende har sagsøgeren rejst indsigelse mod, at Rådet ikke bedømmer hendes kendskab til engelsk stenografi ifølge kravene til en persons andet sprog, men ifølge kravene til det første sprog (eller modersmålet). Dette anbringende er således i virkeligheden en videreudvikling af anbringende

1, del b), og kan derfor mest hensigtsmæssigt behandles i sammenhæng dermed.

For tydelighedens skyld skal jeg til dette resumé af anbringenderne tilføje, at jeg i omtalen af anbringende 1 og 3 i parentes efter ordene »første sprog« har tilføjet (eller modersmål). Ligestillingen af udtrykkene besvarer for det første spørgsmålet om anbringendernes formål. På den anden side foretages en sådan ligestilling åbenbart også i Rådets meddelelse til personalet nr. 114/79 af 29. maj 1979.

5. Bedømmelse af anbringenderne

I mine bemærkninger vedrørende sagens realitet skal jeg for klarhedens skyld først kort behandle en del af sagsøgerens argumentation vedrørende anbringende 2. Sagsøgeren har rejst tvivl om, hvorvidt det kan accepteres, at Rådet med henblik på forfremmelse til sekretær med stenografi og maskinskrivning stiller krav med hensyn til kendskabet til stenografi. I praksis skal stenografi i den danske og nederlandske sektion kun spille en ringe rolle, og også i den tyske og den italienske sektion skal den kun have marginal betydning. Med hensyn til dette forudsætningsvise spørgsmål vil jeg — i det mindste i denne sag — ikke bestride Rådets beføjelse til på baggrund af tjenestens interesse at stille krav om kendskab til stenografi som betingelse for forfremmelse til sekretær med stenografi og maskinskrivning. Spørgsmålet om, hvorvidt kravet — f.eks. ifølge lighedsprincippet — også er rimeligt som en nødvendig betingelse for forfremmelse i tilfælde, hvor det står fast, at arbejdsopgaverne aldrig omfatter stenografi, behøver jeg ikke at komme ind på her. Det er i hvert fald ikke bestridt, at et sådant tilfælde ikke foreligger her. Navnlig står det fast, at sagsøgeren — udover sine øvrige og formentlig mere betydningsfulde sekretæropgaver — også anmodes om at tage stenografi på engelsk og fransk.

Sagsøgerens tre anbringender skal jeg i det følgende behandle i sammenhæng. Anbringende 2 er imidlertid, som allerede nævnt, en videreudvikling af den første del af anbringende 1, og anbringende 3 er en videreudvikling af anden del af anbringende 1. Sagsøgeren har, somt nævnt, for det første bestridt, at Rådet ikke må tage hendes kendskab til norsk stenografi i betragtning. Som sit subsidiære anbringende 2 har hun i denne sammenhæng bestridt, at Rådet ikke må tage kendskab til stenografi på modersmålet i betragtning, når vedkommendes modersmål ikke er et officielt sprog eller arbejdssprog i EF-institutionerne. I sit tredje anbringende, som er subsidiært i forhold til de to første, har sagsøgeren bestridt, at Rådet i hendes tilfælde skal bedømme hendes kendskab til engelsk stenografi efter reglerne for en persons første sprog og ikke efter reglerne for en persons andet sprog. Selv om dette anbringende rent faktisk er det samme som anden del af anbringende 1 (i min oversigt angivet med b)), skal jeg kun behandle denne del af anbringendet i forbindelse med anbringende 3.

Forud for behandlingen af de tre anbringender skal det bemærkes, at afvejningen af på den ene side det princip, som opstilles i vedtægtens artikel 5, stk. 3, om lige forfremmelsesmuligheder for alle

ansatte i samme kategori eller tjenestegruppe og på den anden side tjenestens interesser i det tilfælde som dette giver anledning til særlige vanskeligheder. Navnlig rejser der sig her det spørgsmål, hvem der skal sammenlignes med hvem, eller hvilke fortjenester skal sammenlignes med hvilke, for at der kan siges at være lige muligheder for forfremmelse. Begrebet »tjenestens interesse« skal her naturligvis fortolkes på baggrund af den relevante vedtægtsbestemmelse om forfremmelse, nemlig artikel 45.

Ligḥedsgrundsætningens fundamentale betydning for tjenestemændenes karriereforløb har bl.a. fundet udtryk i Domstolens domme i sagerne 15/63, 97/63, 55-76/71 samt 86, 87 og 95/71. Således udtalte Domstolen allerede i sag 97/63 [1], at »administrationen ... uanset hvor vid en skønsbeføjelse den har ... i overensstemmelse med vedtægtens artikel 45, stk. 1, 1. afsnit ... [skal] foretage en sammenligning af hver ansøgers fortjenester på lige vilkår og på grundlag af sammenlignelige informations- og oplysningskilder«. Ifølge den videre argumentation i dommens præmisser skal administrationen støtte sin bedømmelse på »hver ansøgers aktsamling, hvoraf de overordnedes udtalelser skal fremgå«. Det sidstnævnte krav har også særlig betydning i den foreliggende sag. De overordnedes bedømmelse af sagsøgeren har ifølge sagens akter imidlertid været yderst positiv, netop også med hensyn til hendes stenografi på engelsk og fransk.

Rådets vigtigste modargument med hensyn til muligheden for at tage sagsøgerens kendskab til norsk stenografi i betragtning er af formelt juridisk karakter. Efter Rådets opfattelse skal et sådant kriterium være i strid med vedtægtens artikel 28, som udelukkende i forbindelse med udnævnelsen giver mulighed for at dispensere fra kravet om statsborgerret i en af medlemsstaterne. Derimod kan der ikke meddeles dispensation fra kravet i artikel 28, litra f), om indgående kundskaber i et af Fællesskabernes sprog og tilfredsstillende kundskaber i et andet af Fællesskabernes sprog.

Jeg anser således dette argument, som næsten ordret er taget fra Rådets mundtlige indlæg, for i sig selv at være korrekt. Derimod vil jeg helt klart sige, at jeg ikke anser det for relevant for afgørelsen af den foreliggende sag. Artikel 28 angår nemlig ifølge sin klare ordlyd kun de krav, som skal være opfyldt, før det er mulighed for at foretage en ansættelse. Det er i det konkrete tilfælde ikke bestridt, at sagsøgeren opfyldte disse krav, da hun blev ansat, idet hun godtgjorde et indgående kendskab til engelsk og et tilfredsstillende kendskab til fransk. Med hensyn til de krav, der kan stilles i forbindelse med forfremmelse, et det ikke artikel 28, men artikel 45 i vedtægten, som er afgørende.

Vi er da igen tilbage ved det generelle spørgsmål om afvejningen af på den ene side tjenestens interesse og på den anden side kravet om lige muligheder for forfremmelse af tjenestemænd, som i denne henseende kan sammenlignes.

Hvad angår tjenestens interesse, er der med henblik på tilfælde som det, der omhandles her, sket en konkretisering i meddelelse til personalet nr. 184/79 af

1 — O.a.: org.ref. Recueil 1964, s. 1011; her citeret fra sammendraget i Sml. 1954-1964, s. 524.

26. september 1979. Den franske version af denne meddelelse er vedlagt stævningen som bilag 9. For så vidt angår denne meddelelse, skal jeg indledningsvis bemærke, at det ifølge ordlyden ikke på nogen måde er udelukket, at der føres bevis for den deri krævede hastighed i norsk stenografi. Som allerede nævnt, er der i den tidligere rådsmeddelelse nr. 114/79 i denne forbindelse udtrykkeligt tale om stenografi på modersmålet. Endvidere har jeg allerede nævnt, at en sådan regel om, at kendskab til norsk stenografi ikke kan tages i betragtning som et relevant forfremmelseskriterium, heller ikke forudsætningsvis kan udledes af vedtægtens artikel 28. Jeg skal hertil føje, at en sådan skærpelse af kravet om kendskab til stenografi med et krav om, at kendskabet skal godtgøres for stenografi på et fællesskabssprog, heller ikke har klar hjemmel i vedtægtens artikel 45.

Med henblik på sagens afgørelse må det således navnlig undersøges, om eventuelt andre betragtninger i forbindelse med tjenestens interesse kan medføre, at en attestation for kenskab til norsk stenografi ikke kan tages i betragtning, uden at der dermed gøres indgreb i princippet om lige forfremmelsesmuligheder for alle i et konkret tilfælde sammenlignelige tjenestemænd, som har den nødvendige anciennitet i deres lønklasse.

Det hedder i artikel 45, at der med henblik herpå skal foretages en sammenligning af de tjenestemænds fortjenester, som kan komme i betragtning ved forfremmelse, og af de afgivne udtalelser om dem. At udtalelserne om fru Bakke i denne henseende ikke er nogen hindring, er ubestridt. Hun er helt åbenbart en meget dygtig sekretær (»une secrétaire particuliérement douée, dont les connaissances et les aptitudes sont remarquables«). Hendes grundige kendskab til engelsk og fransk, herunder også, at hun er i stand til at stenografere og udføre andet skriftligt arbejde på disse sprog, fremgår ligeledes af den fremlagte udtalelse. Selv hvis artikel 28, litra f), også skulle gælde i forfremmelsessituationen, ville der således ikke være behov for at dispensere fra dette krav. Desuden kan sagsøgeren efter det oplyste også arbejde på dansk, tysk og italiensk. Som sekretær med stenografi og maskinskrivning synes hun således ifølge den fremlagte udtalelse at have meget gode og med hensyn til hendes mundtlige og skriftlige udtryksfærdighed endog fremragende (outstanding) kvalifikationer. Denne positive bedømmelse bestrides da heller ikke af Rådet.

Problematikken munder således ud i fortolkningen af begrebet »fortjenester« i artikel 45. Relevante udtalelser fra Domstolen om dette begreb har jeg efter en indgående undersøgelse af praksis med hensyn til begrebet ikke kunnet finde. Af det nævnte følger allerede, at jeg ikke vil bestride Rådets beføjelse til også nærmere at konretisere dette begreb i forbindelse med institutionens tjenstlige interesse. Udøvelsen af denne beføjelse skal imidlertid efter min opfattelse ganske vist opfylde det krav, at Rådet i forbindelse med den frihed, som jeg erkender det har til at fastlægge sin politik på området, med rimelighed *kunne* nå til det resultat, at de kriterier, der skal anvendes ved sammenligningen af fortjenesterne, er påkrævede af tjenstlige hensyn. Der skal da navnlig bestå et funktionelt forhold mellem de krav, der stilles, og de arbejdsopgaver, der skal udføres.

Da det ikke er nødvendigt for min egen argumentation, skal jeg kun lige omtale det spørgsmål — som ikke er udtrykkeligt behandlet i proceduren — om der ifølge artikel 45 er mulighed for, som Rådet har gjort, at tillægge andre tjenstlige hensyn end de i udtalelserne omtalte og i denne sag positivt bedømte færdigheder en fuldstændig afgørende betydning. Netop inden for rammerne af et sådant problemkompleks kunne det af sagsøgeren nævnte lighedsprincip være af betydning.

Som allerede nævnt, har Rådet selv — under den mundtlige forhandling — erkendt, at stenografi generelt i betydeligt omfang og andre steder end i skrivestuen endog i overvejende omfang kræves udført på fransk og engelsk. I forbindelse med afvejningen af tjenstlige hensyn og princippet om lige forfremmelsesmuligheder skal der således også tages hensyn til, at disse stenografiopgaver på fransk og engelsk i mange tilfælde udføres af sekretærer, der ikke har fransk eller engelsk som modersmål. Her kan man tænke på de danske, tyske, italienske, nederlandske og nu også græske sekretærer.

På baggrund af princippet om, at kravene skal have en rimelig funktionel forbindelse med arbejdsopgaverne, forekommer det mig herefter, at Rådet over for sagsøgeren — udover de hastighedskrav, der i meddelelse nr. 114/79 stilles for modersmålet — rimeligvis ikke må kræve, at modersmålet er et fællesskabssprog. Modersmålet har nemlig ikke alene for sagsøgeren, men også for andre tjenestemænd, der ikke har engelsk eller fransk som modersmål, ingen direkte funktionel forbindelse med de arbejdsopgaver, som skal udføres i de fleste tilfælde. Det er således et — så at sige — akademisk kriterium, hvoraf sandsynligheden for en tilstrækkelig stenografihastighed på det andet sprog, som faktisk har en funktionel betydning, kun indirekte kan udledes. Når den godtgjorte stenografihastighed har en sådan akademisk karakter, ser jeg ingen acceptable grunde til ikke at tage et bevisligt kendskab til norsk stenografi i betragtning. Netop fordi et sådant krav har en akademisk eller teoretisk karakter og i de fleste tilfælde ikke har direkte betydning for arbejdet, kræver princippet om lige muligheder, at tredjelandes statsborgere, som har overvundet vanskelighederne ved at blive ansat, behandles på samme måde som EF-statsborgere, som hverken har fransk eller engelsk som modersmål. Dette må i hvert fald gælde i et tilfælde som dette, hvor sekretæren ikke arbejder i skrivestuen, men i et af generaldirektoraterne. Som allerede nævnt, spiller fransk og engelsk dér — også ifølge det af Rådet oplyste — en overvejende rolle.

For alle tjenestemænd, som i praksis arbejder på et andet sprog end deres modersmål, kan det i øvrigt have funktionel betydning i det mindste subsidiært, at bedømme deres indsats på grundlag af det sprog, som ikke er deres modersmål. Så vidt mig bekendt er dette også den normale praksis i forbindelse med forfremmelse af tjenestemænd i A- og B-stillinger. Der tillægges da ikke en perfekt beherskelse af dette andet sprog — som for de tjenestemænds vedkommende, som har dette andet sprog som

modersmål — nogen afgørende betydning. Det ses ikke, hvorfor dette af tjenstlige hensyn ikke også skulle kunne gælde for forfremmelse til sekretær med stenografi og maskinskrivning.

Jeg vil endog gå videre og udtrykkeligt hævde, at Rådet ikke med rimelighed kan undslå sig for — i sin bedømmelse af stenografihastigheden for sekretærer med stenografi og maskinskrivning — subsidiært at lægge kendskabet til stenografi på det sprog, der rent faktisk er arbejdssproget, til grund, når dette er et andet sprog end vedkommendes modersmål.

Et tilfremsstillende kendskab til dette andet sprog kan naturligvis forlanges. Rådet meddelelse 114/79 indeholder kriterier herfor, som også sagsøgeren subsidiært har påberåbt sig i anden del af anbringende 1 og mere udførligt i anbringende 3.

Erfaringen viser rent faktisk, at et kendskab til stenografi, som ikke i praksis holdes ved lige, bliver mindre. Under bestemte omstændigheder vil således også danske, tyske, græske, italienske og nederlandske sekretærer kunne drage fordel af et sådant subsidiært kriterium med hensyn til stenografihastigheden som det, der opstilles i meddelelse 114/79 og ikke er bestridt af Rådet under sagens behandling. Det synes da at være i strid med lighedsprincippet at nægte at anvende dette subsidiære kriterium i meddelelse 114/79 over for en tjenestemand med et andet modersmål end et fællesskabssprog. Såvel ordlyden af meddelelse 114/79 som generelle overvejelser i forbindelse med formålet med vedtægtens artikler 5 og 45 indebærer imidlertid, at det af hensyn til ligebehandlingsprincippet må være således, at alle de tilfælde må behandles lige, hvori bedømmelsen finder sted på et andet sprog end modersmålet.

Efter disse mere generelle betragtninger skal jeg vende tilbage til det konkrete tilfælde.

Af det fremførte vil det være fremgået, at jeg mener, at såvel sagsøgerens anbringende 1 som det subsidiære anbringende 2 kan lægges til grund. Rådets afslag på at tage en attestation for kendskab til norsk stenografi i betragtning finder navnlig ikke støtte i vedtægtens artikel 28, som Rådet i denne forbindelse først og fremmest har påberåbt sig. Allerede på grund af den vægt, Rådet synes at tillægge dette argument, mener jeg, at sagsøgeren bør gives medhold i sit krav. Afslaget på at tage kendskabet til norsk stenografi i betragtning finder heller ikke støtte i nogen anden vedtægtsbestemmelse, lige så lidt som i Domstolens praksis. Afslaget på at tage kendskabet til norsk stenografi i betragtning harmonerer heller ikke med, at Rådet rent faktisk tager kendskab til stenografi på fællesskabssprog, som lige så lidt anvendes i praksis, i betragtning. Denne forskel i behandling på grundlag af nationalitetsbetragtninger forekommer mig at være i strid med princippet om lige forfremmelsesmuligheder, efter at sagsøgeren før sin fast*ansættelse* for år tilbage fik dispensation fra kravet i artikel 28, litra a), med hensyn til statsborgerret i en af medlemsstaterne, idet hun på daværende tidspunkt ansås for at opfylde kravet i artikel 28, litra f). Det er ikke anført overbevisende tjenstlige hensyn eller almindelige retsprincipper, som i dette tilfælde skulle kunne

begrunde et sådant indgreb i princippet om lige forfremmelsesmuligheder.

Sagsøgerens subsidiære anbringende 3 synes som følge af min forudgående argumentation ligeledes at måtte lægges til grund. Rådets afslag på i anden række at bedømme sagsøgeren på grundlag af de krav, der stilles for et andet sprog, forekommer mig ligeledes at være i strid med princippet om lige muligheder. I hvert fald når det andet sprog anvendes som arbejdssprog, kræver lighedsprincippet, at i det mindste *alle* tjenestemænd, der ikke har dette arbejdssprog som modersmål, med hensyn til anvendelsen af dette subsidiære krav bedømmes ud fra de krav, der stilles for en persons andet sprog. At stille sagsøgeren på linje med tjenestemænd, der har engelsk som modersmål, med henblik på anvendelsen af lighedsprincippet i forbindelse med dette subsidiære kriterium, synes desuden at være i strid med ordlyden af Rådets meddelelse 114/79. Til meddelelsen føjes der nemlig da for den pågældende tjenestemand et yderligere krav, som er uforeneligt med lighedsprincippet.

Den argumentation, som jeg indtil nu har fremført, indebærer naturligvis ikke, at Domstolen skal eller endog kan pålægge Rådet en bestemt løsning på problemer som dem, der omhandles her. Rådets ret til at fastlægge den politik, det vil følge, skal også for så vidt respekteres. Jeg skal her henvise til en bemærkning af samme rækkevidde i generaladvokat Mayras' forslag til afgørelse i sag 24/79 (Oberthür, Sml. 1980, s. 1761). Det afgørende er derimod, at de argumenter, Rådet har anført til støtte for sit standpunkt, efter en omhyggelig gennemgang ikke forekommer holdbare, mens sagsøgerens hovedargumenter forekommer at være korrekte.

Spørgsmålet, om den norske attestation befandt sig i akterne, forekommer mig, når alt kommer til alt, højst at være af rent underordnet betydning for Domstolens afgørelse. For mødet for året 1978 forekommer det mig at være uden betydning, idet muligheden for at lægge et eksamensbevis til grund først blev indført i 1979. For mødet for året 1979 forekommer det mig at være af mindre betydning, idet appellanten allerede af andre grunde bør gives medhold i sine krav. Det forekommer mig ligeledes at være underordnet, hvilken hastighed i engelsk stenografi sagsøgeren, når alt kommer til alt, har ført bevis for. Domstolen anmodes ikke om at træffe afgørelse om dette faktiske spørgsmål, og det må antages, at Rådet efter en annullation af dets tidligere trufne afgørelser vil finde en rimelig løsning på dette faktiske spørgsmål, og såfremt der fortsat måtte være tvivl, vil også den positive bedømmelse af sprogkundskaberne i udtalelsen kunne spille en rolle.

6. Konklusion

Jeg skal derfor fremsætte følgende forslag til afgørelse:

1. Sagen antages til realitetsbehandling og sagsøgeren gives medhold.

2. Rådets afslag af 27. marts 1980 på sagsøgerens ansøgning af 15. februar 1980 og Rådets stiltiende afvisning af sagsøgerens klage af 29. maj 1980,

indgået den 12. juni 1980 til Rådets generalsekretariat, skal derfor annulleres.

3. Rådet tilpligtes at genoptage forfremmelsesproceduren til lønklasse C 3 — sekretær med stenografi og maskinskrivning — for året 1979.

4. Rådet tilpligtes at betale sagens omkostninger, herunder sagsøgerens omkostninger.